

FRANÇOISE SAGAN

KÕIK NEED SÜDAMESOPID

Prantsuse keelest tõlkinud Pille Kruus

Originaali tiitel:
Françoise Sagan
Les Quatre Coins du cœur
Éditions Plon, 2019

Toimetanud Kristiina Ainelu
Sarja kujundanud Jüri Jegorov
Disainer Villu Koskaru

© Plon, 2019
Published by arrangement with Lester Literary Agency

Tõlge eesti keelde © Pille Kruus ja Tänapäev, 2020

Raamatu väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital.

ISBN 978-9949-85-935-1
Trükitud OÜ Greif trükikojas

EESSÕNA

5

Alates sellest, kui ma 2007. aastal ema pärandi üle võtsin, on mul olnud au kirjutada eessõnu ridamisi ilmunud kordusväljaannetele tekstidest, mille ma olin usaldanud mitmele heasoovlikule kirjastusele: „Kiirus”, „Tere, New York”, „Päevikud 1954–2003”, „Sagan, minu ema” ja veel hiljuti „Sõltuvuses”, mis ilmub peagi algupärasel kujul.

Ilmselt nägid kirjastajad minus kergelt saaki, kuna iga kirjatöö võtsin ette vaieldamatu entusiasmiga – ja tuleks täpsustada, et mind ei mõjutanud kuidagi see, kas kirjutis on seotud minu ema loominguga või ei, olin igast ülesandest iga kord lihtsalt suure vaimustuses.

Kõik minu ema tekstid, mida olen pidanud tutvustama, on muidugi juba varem ilmunud, mõni isegi korduvalt, nii et neid on juba loetud ja üle loetud, ilmselt on ka eessõnu kirjutatud nii palju, et sel viimasel isiklikul kommentaaril ei ole enam kuigi suurt tähtsust ning see jääb võib-olla üldse märkamatuks.

Kui kirjastus Plon otsustas mulle usaldada romaani „Kõik need südamesopid” sissejuhatuse kirjutamise, ei olnud ma küll

üllatunud – ehkki olin tänulik usalduse eest, mida minu vastu taas kord üles näidatud oli –, kuid tajusin alles õhtul koju jõudes ja pisut rahunedes endale võetud ülesande tegelikku ulatust: mul tuli tutvustada ei midagi vähemat kui ühe ikoonilise kirjaniku seni avaldamata teost, mille ilmumisega pidi tõenäoliselt kaasnema kirjanduslik torm segatuna ajakirjandusliku maavärinaga.

Ausalt öeldes mäletan vaid ähmaselt, kuidas see käsikiri minu kätte üldse jõudis. Ilmselt juhtus see paar-kolm aastat pärast ema pärandi üle võtmist, sest kui tema paberid olid mulle tagastatud, tundus see kõik üks suur ime, arvestades, et tema vara oli enda valdusse võetud, müüdüd, antud või omandatud kõiksugustel kahtlastel asjaoludel.

6

Õhuke romaan oli köidetud samasuguste plastkaante vahele, mille vahel ülikoolis avaldatakse lõputöid, ja see oli kahes osas: esimene osa kandis pealkirja „Kõik need südamesopid” ja teine, „Löödud süda”, algas sõnadega: „Pariisi rong saabus Tours’i jaama kell 16.10 ...” (Romaanil polnud siis lõplikku pealkirja ja ka neid ridu kirjutades ei tea ma veel, millise pealkirja me valime.)

Masinkirjas teksti oli nii palju kordi kopeeritud, et tähed olid selleks ajaks juba üsna raskesti loetavad. Mahakriipsutamisi, märkusi ja parandusi, mille tagamaad olid mulle teadmata, oli tehtud ebaühtlaselt ja kahe köite jagu teksti oli kõiksuguste paberite, dokumentide ja arhiivimaterjalide seas segamini, nii et mul kulus üksjagu aega, enne kui ma taipasin, et tegemist on üldse ühe romaaniga.

Nii et õnnelike – või siis hoopis õnnetute – kokkujuhumiste tagajärjel ei pööranud ma käsikirjale esiti erilist tähelepanu, kuna ma ei osanud alguses arvatagi, et see võiks olla varem avaldamata romaan. Lisaks oli mu ema pärand täiesti korrastamata ja kesken- dusin üksnes püüdele harutada lahti eelkõige juriidiliste, finantsi- liste ja kirjastamisega seotud küsimuste sasipundart.

Tagantjärele saan aru, et suhtusin alguses täiesti vastutustundetult teksti, mis hoolimata sellest, et see oli lõpetamata, rabas mind siiski oma igakülgse saganlikkusega – selle kohati häbematu olemus, toretsev toon ja ühe või teise sündmuse fantastilisus – ja pidin ikka olema väga tähelepanematu, et ma seda suurt millekski ei pidanud ning „Kõik need südamesopid” nii pikaks ajaks sahtlipõhja vedelema jätsin. Kuna tekst oli lõpetamata, ei söandanud ma samas jätta lugemist ka kellegi sellise hooleks, keda ma poleks täielikult usaldanud.

Mõni kuu varem oli ka suurem osa Pariisi kirjastajatest mulle järjest ära öelnud, mistõttu hakkasin juba pelgama, et Françoise Sagani looming vajub 20. sajandi pimedusse. Siis kohtusin aga ettenägeliku mehe Jean-Marc Robertsiga, kellest sai hiljem mu peamine nõuandja minu valduses oleva pärandi kirjastamise küsimustes. Tollal juhtis ta kirjastust Stock ja nõustus kohe uuesti välja andma minu ema kõik viisteist teost, mis ma talle ühel aprilli pärastlõunal Fleurusi tänavale viisin. Peale selle, et temast sai minu kirjastaja, hakkasin Jean-Marc Robertsi juba õige pea pidama ka sõbraks ja loomulikult andsin just talle mõni nädal hiljem vaikselt lugeda sellegi romaani, mis oli vormilt veel väga segane, kuid ei jätnud ometi kahtlust, et see tuleb lõpuks kindlasti välja anda.

Meist sõltumatult oli romaani „Kõik need südamesopid” põhjal tahetud kirjutada samuti stsenaariumi – sellest ka ohtralt ümberkirjutusi –, ent töösse see projekt ei jõudnud. Nii oligi käsikirja ühe tollal populaarse stsenaristi innustamiseks muudetud või lausa laiaulatuslikult ümber tehtud. Igatahes ei saanud „Kõiki neid südamesoppe” sellisel kujul välja anda, kuna selle ilmselgelt nõrk sisu heitnuks kahtlemata halba valgust mu ema loomingule.

Jean-Marcil ja minul käis peast läbi ka mõte lasta romaan ümber kirjutada mõnel nüüdisaegsel autoril, kes oleks ülesande kõrgusel.

Kuid käsikiri, kust oli puudu sõnu ja vahel koguni terveid lõike, oli sedavõrd lünklik, et jätsime selle mõtte kohe sinnapaika.

Tekst läks tagasi sahtlisse, mis ei takistanud mul aga järgnenud kuude jooksul seda aina süvenenumalt lugemast. Mitu häält andis mulle mõista, et ainult mina saan selle raamatu kokku kirjutada ja et romaan tuleb tingimata välja anda, olgu sellega kuidas on, sest isegi ebatäiuslikuna kujutaks see endast olulist tükikest minu ema kaalukast loomingust. Neil, kes Saganile teadsid ja teda armastasid, pidi olema ligipääs kogu tema loomingule, et hinnata seda terviklikuna.

8 Asusin tööle ja tegin oma nägemust mööda vajalikud parandused, hoidudes iga hinna eest puudutamast autori stiili või romaani tonaalsust, nii et töö edenedes avastasin Françoise Saganile omase absoluutse vabaduse, vaimu sõltumatuse, sarkastilise huumori ja kohati jultumuseni mineva söakuse.

Kuuskümmend viis aastat pärast romaani „Kurbus kummaline tunne” ilmumist ja pärast kümme aastat kestnud heitlikku varjusurma ilmub lõpuks tema viimane, lõpetamata romaan „Kõik need südamesopid” oma kõige puhtamal, algelisemal ja lugejatele hädatarvilikul kujul.

Denis Westhoff

1

La Cressonnade'i terrass, mida ääristasid neli plaatanit ja kuhu oli paigutatud kuus tumerohelist pinki, nägi uhke välja. Elumaja ise oli kunagi ilmselt olnud ilus vana häärber, kuid enam polnud see ilus ega isegi mitte vana. Sellele olid hiljem juurde lisatud ringrõdudega tornikesed, välitrepid ja sepistatud rauast rõdud, nii et nüüd koondas see endas kahe sajandi jagu kulukat halba maitset, suutes asetada kehva valgusesse isegi päikese, puud, halli kruusa ja roheluse enda ümber. Majaesist kolmest hallist madalast astmest koosnevat treppi toetas keskaegses stiilis käsipuu, mis oli viimane piisk inetuse karikasse.

Kuid kaht maja vastas pingil istuvat isikut, kumbki pingi eri otsas, ei paistnud see häirivat. Koledust on tihti lihtsam vaadata kui ilu ja harmooniat, mille uurimiseks ja imetlemiseks kulub liiga palju aega. Igatahes suhtusid Ludovic ja tema naine Marie-Laure arhitektuurilisse kakofooniasse nende silme all täieliku ükskõiksusega. Nad ei vaadanud ka teineteise poole, eirasid maja ja vahtisid vaid oma jalgu. Kingad võivad ju ilusad olla, aga inimestega, kelle pilk ei otsi peatumiseks mõnda nägu või vaadet, on midagi viltu.

„Ega sul külm ole?”

Marie-Laure Cresson pööras küsiva pilguga abikaasa poole. See kena näolapiga naine, kellel olid ilmekad lillaka varjundiga silmad, kergelt pruntis suu ja imekaunis nina, oli vallutanud palju südameid, enne kui abiellus – küll pisut kiirustades – energilise ja tervisest pakatava, Ludovic Cressoni nimelise noormehega, paraja naisteküti ja samas lihtsameelse loomuga mehega, kes hullutas oma varakuse ja lõbusa olemisega 16. kvartali jõukaid neiusid. Olles küll kurikuulus oma kirgliku armastuse tõttu naiste vastu, sai Ludovic Cressonist ilma kahtluseta truu abikaasa. Paraku olid aga kõik tema tugevused, kui rahakus välja arvata, Marie-Laure'i silmis samavõrd nõrkused. Väljapeetud, kuid mitte kuigi haritud naisel oli moodsate tekstide lugemise, siit-sealt haaratud teadmiste ja tabude kokku segamise tulemusel õnnestunud omandada vajalik pealiskiht, tänu millele omistati talle tema suhtlusringkonnas kiire ja igati ajakohane taip. Ta tahtis ise juhtida oma eksistentsi ja selle kaudu ka teiste oma, ta tahtis „elada oma elu”, nagu ta ise ütles. Ent ta ei teadnud, mis on elu või mida ta tahab, kui välja arvata luksus. Tegelikult tahtiski ta, et teda hellitataks lõputult. Tema juba oskas näidata, kui hinnalised võivad olla ta ehted ja kui suur on Ludovici isa Henri Cressoni varandus (vanas heas kodukandis Touraine'i provintsis oli selle mehe hüüdnimeks Hoogne Hagijas).

Me ei hakka siinkohal selgitama – kuna see on niigi ilmne –, miks anti vanale tehasele ja selle maja vanadele seintele nimeks La Cressonnade*. See-eest oleks keerulisem, ja ühtlasi veel tüütum, selgitada, miks oli Cressonide perekond kogunud oma varanduse ürt-allikkressi, kikerherneste ja teiste köögiviljadega, mida nad

* Cresson – ürt-allikkress. *Tlk.*

tarisid nüüdseks igasse ilmakaarde. See ebahuvitav teema nõuaks, vähemalt autorilt, pigem fantaasiat, mitte niivõrd mälu pingutust.

„Kas sul on külm? Tahad minu kampsunit?”

Marie-Laure'i kõrval oleva mehe hääl oli loomuomast sõbralik ja meeldiv, ehkki teema tühisust arvestades siiski liiga pealetükkivalt uuriv ja samas haavatav. Neiu väristaski ripsmeid ja pööras pea kõrvale, väljendades sellega justkui varjatud põlgust abikaasa kampsuni vastu, mida ta oli enne hetke silmitsenud.

„Ah, tänan, ei, ma lähen parem sisse. Soovitan sul ka tuppä minna. Praegu poleks küll hea lisaks bronhiiti jääda.”

Naine tõusis ja jalutas maja poole, kruus moodsate kingade all krigisemas. Isegi maal, isegi üksi olles nägi Marie-Laure välja elegantne ja käis alati ajaga kaasas, juhtugu mis tahes.

Mees vaatas teda imetluse ... ja samas umbusuga.

Tuleks ka mainida, et Ludovic Cresson oli äsja pääsenud erisugustest raviautustest, kuhu ta oli sattunud sedavõrd katastroofilise, sedavõrd tõsise autoõnnetuse tagajärjel, et mitte ükski arst ega armuke poleks arvanud, et ta sellest eluga välja tuleb.

Marie-Laure'i juhitud väike sportauto, mille Ludovic oli talle sünnipäevaks kinkinud, sõitis sisse ühele paigal seisvale veoautole, nii et terasplaadid, mida too veok parasjagu transportis, löiksid juhi kõrvalistuja poole tükkideks. Ludovici pea kisti küll rusuhunniku seest näiliselt puutumatuna välja ja Marie-Laure'il endal ei olnud ühtki vigastust ei näol ega kehal, kuid Ludovici kere oli see-eest mitmest kohast läbi torgatud. Ta vajus koomasse ja arstid pakkusid, et ta elab veel päeva või kõige rohkem kaks, enne kui sellest närusest ilmast lahkub.

Ainult et tema kopsud, õlad, kael ja kõik organid, millest sõltus selle naiivse poisi välis- ja seespiline tervis, osutusid tema justkui

loomuliku kindluse moodustavas kehas vastupidavamaks ja võitlusvalmimaks, kui oleks võinud arvata. Sellal kui planeeriti juba matu-
setseremooniat ja -muusikat, sellal kui Marie-Laure kujutles end juba tagasihoidlikult imetlusväärse lese rõivais (väga lihtsais, lisaks laubal ebavajalik plaaster), sellal kui Henri Cresson oli maruvihane, et üks tema ettevõtmistest oli nurjunud, ja jagas igal võimalusel jalahoop ning solvas oma töötajaid, sellal kui tema naine Sandra, Ludovici kasuema, proovis pidevalt haigevoodis lebades demonstreerida tavapäraselt tüütul moel oma väarikust, pidas Ludovic võitlust. Ja kaheksa päeva hiljem tuli ta kõigi hämmastuseks koomast välja.

Teadad on, et mõned arstid peavad vahel rohkem oma diagnoosist kui patsientidest. Ludovic ajas marru kõik tähtsad ninad, kelle Henri Cresson oli lasknud (harjumusest) Pariisist ja mujalt kokku tuua. See, millise kergusega Ludovic oli elule naasnud, ärritas neid sedavõrd, et nad leidsid tema peas olevat midagi väga viltu. Sellest piisas – arvestades veel tema enda pidevat vaikimist –, et ta jälgimise alla võtta ja edasi juba spetsiifilisemasse raviasutusse paigutada. Ta oli tihti uimane ja tundus seetõttu äraolev, koguni hälbeline, misjuures tema tugev füüsis ja terve keha üksnes võimendasid seda muljet.

Kaks aastat liikus Ludovic sõnatult ja vähimagi vastupanuta ühest kliinikust teise, ühest psühhiaatriaahaglast teise, ta saadeti isegi sõna otseses mõttes lennukisse aheldatult Ameerika Ühendriikidesse. Iga kuu käis perekond teda vaatamas, nad silmitsesid, kuidas ta magab – või naeratasid talle totakalt, nagu nad omavahel rääkisid – et siis kiiresti jalga lasta. „Ma ei talu seda teatrit,” kaebas Marie-Laure, proovimata isegi võltspisarat tagasi hoida, sest mitte keegi selles autos ei poetanud mitte ainsatki pisarat.

Tegelikult poetas, sest erandiks oli Marie-Laure'i ema, ülimalt võluv Fanny Crawley, kes oli hiljuti lesestunud ja nuttis taga oma

abikaasat ning käis samuti vaatamas väimeest, kellest ta polnud seni lugu pidanud. Ludovici kauboilik ja muretu külg oli paljusid tundlikumaid naisi närvi ajanud, ehkki vaibumatu lõbujanuga naistele oli see samas meeldinud. Nüüd oli Fanny aga näinud sedasama *playboy* olekuga meest lamamas randmeid ja jalgu pidi voodi külge aheldatuna, märgatavalt kõhnem ja ka märgatavalt poisilikum, relvitu ja haavatav ning täiesti võimetu keelduma kõigist psühhotroopsetest ainetest, mida talle hommikust õhtuni veeni lasti ... ja Fanny Crawley hakkaski nutma. Ta nuttis nii, et äratas sellega huvi Henri Cressonis ja tekitas temas soovi pidada maha üks tõsine neljasilmavestlus.

Õnneks oli Henri Cresson rääkinud seejärel ka selle Prantsusmaa ilmselt kõige kallima – ja kindlasti kõige kasutama – kliiniku direktoriga. Peaarst oli talle kindlameelselt väitnud, et tema poeg ei saa kunagi terveks. Arsti seisukoha vankumatus pani aga Henri Cressoni kõhklema ja äratas temas viha; äriasjades oli ta geniaalne, ent tunnete vallas täiesti saamatu (tal lihtsalt puudusid need või siis oli neid olnud vaid tema esimese naise, Ludovici ema vastu, kes oli surnud sünnitusel). Nii vahtis ta jahmunult, kuidas see kaunis ja elegantne noor naine, kes, nagu ta teadis, oli oma abikaasa surmast alates olnud lohutamatu, nuttis väimehe pärast, kes polnud talle isegi meeldinud, tõestades sellega Henri Cressonile mõjusalt, et aeg on need piinad lõpetada. Henri Cresson läks kohe uuesti arsti jutule ja kohtles teda viisil, mis ei lubanud tollel isegi niisuguste tariifide juures jätta kauemaks enda hoolde patsienti, kelle perekond suhtub temasse sellise põlgusega.

Kuu aega pärast seda naasis Ludovic La Cressonnade'i, kus ta osutus täiesti normaalseks, kui oli oma pisikesed rohupurgid järgemööda prügikasti visanud. Ta oli malbe olemisega, pisut äraolev ja natuke murelik ning jooksis palju. Ausalt öeldes jooksis ta lakamatult nende tohutu suures pargis, ta jooksis nagu laps, kes on

uuesti jalule saanud, või siis oli tema eesmärgiks uuesti välja näha nagu täiskasvanud mees. Keegi ei kavatsenud – tegelikult polnud see ka kunagi varem teemaks olnud – sundida teda tööle isa tehases; viimase varandus oli niigi piisavalt suur, isegi kui Ludovic ei oleks leidnud mõnda vähenõudlikku ametit, mis õigustaks elu siin-seal Euroopas (sellest Marie-Laure tegelikult unistaski, mehega või ilma).

Naisele osutus Ludovici naasmine katastroofiks. Lesena olnuks ta imetusväärne, kuid olla äkitselt „debiiliku naine”, nagu ta end lähedaste (kellel oli väga avatud suhtlusringkond) keskel varmalt väljendas, oli midagi muud. Nii hakkas Marie-Laure vihkama noormeest, keda ta oli seni talunud ja pisut isegi nagu armastanud.

Seda enam hakkasid teda kiiresti ärritama Ludovici tundeküllasus, armastus, kirg tema vastu, sest Ludovic armastas kirglikult naisi, armastas romantiliselt armastust ennast, mis oli vahest ainus kunst, mida ta viljeles oskuslikult ja pühendunult. Tulihingeline ja hell, võlus ta paljusid, ja kõik Pariisi litsid, kes teda varasemast ajast tundsid (neid oli palju), armastasid teda hellalt siinemaani.

Jäädes vaid Henri Cressoni mõjuvõimu all elava külaarsti hoole alla, kosus Ludovic kenasti. Loomult tagasihoidlik arst oli väitnud kohe pärast õnnetust, et patsient on küll murtud, väsinud, rusutud, kuid kindlasti mitte hull. Ja tõepoolest ei võinud keegi tema juurest leida vähimatki märki närvilisusest ega ühestki funktsionaalsest või psühholoogilisest kõrvalekaldest. Ta ei näidanud lihtsalt välja ainsatki märki haavatavusest ega ka huvi tuleviku vastu – ta ootas midagi, mida kartis. Aga mida? Keda? Keegi polnud selle üle tegelikult ka pead murdnud, sest igaüks selles majas tegeles üksnes iseenda asjadega.

Jõudnud väikese naeruväärse välitrepini ja asetanud selle käsi-puule oma tüdinud käe, pidi Marie-Laure enda elu päästmiseks

kargama äkitselt otse kolmandale astmele, kuna tema jalge ees pidurdas kruusa laiali pildudes ebakindlal käel juhitud võidusõiduauto, ja neiu oleks kahtlemata hirmust võpatanud ja röökima pistnud, kui roolis poleks istunud tema äi. Juba mõnda aega tagasi oli Henri Cresson otsustanud, et tema autojuht on vanaks jäänud ja tal on aeg endal rooli istuda – see tähendas katastroofi naabritele ning kabuhirmu loomadele ja kaaskodanikele, kes temaga maanteel kokku juhtusid.

„Issand jumal, isa,” ütles Marie-Laure siiski külmal toonil, „kus on teie autojuht?”

„Pimesoolepõletik ... puhkab,” teatas Henri Cresson rõõmsalt autost väljudes, „pimesoolepõletik.”

„See on tal sel aastal juba neljas pimesoolepõletik ...”

„Jah, aga ta on seitsmendas taevas. Haigusraha, lisaks palk, ometi üks mees, kellel pole kiire ja kes püsib voodis, kui see on talle ette kirjutatud, sest ta kardab nagu tuld politseid, kindlustusfirmasid ja mida kõike veel.”

„Teie ise peaksite kartma.”

„Kartma? Mida? Minge nüüd edasi, mu miniake, minge, palun.”

Marie-Laure jälestas, kui mees teda miniakeseks kutsus, aga see ei hoidnud Henri Cressoni tagasi hoolimata etteheidetest, mida tegi talle ka tema naine, imposantne Sandra, kes oli end samuti välitrepile vedanud, et tervitada armastusväärselt abikaasat, ehkki tavaliselt püsis Sandra oma toas.

Sandra Cressoni, neiupõlvenimega Lebaille, kannustas üksnes sisemine sund. Eluaegsete naabritena, keda ühendasid hektarid ja varad, abiellus ta Henri Cressoniga ainult hirmust, et muidu saab temast hale vanatüdruk. Ta arvas, et abiellub tegusavõitu töösturiga, kuid tegelikult abiellus ta pöörase härjaga, keda ei huvitanud

naise suureks meelehärmiks vähimalgi määral seltskondlik elu. Naine oli lootnud, et saab La Cressonnade'i hiiglaslikes ruumides võõrustada külalisi, ent tegelikkuses ei teinud ta muud, kui põikas nende inetus salongis abikaasa välkkiirete tulekute ja minekute eest. Paraku olid seal enda võimu jõudnud teostada teised naised enne Sandrat.

Henri Cressoni kaks venda olid surnud Teises maailmasõjas („On ikka juhmartid,” ütles Henri rõõmsalt. „Esimeses maailmasõjas käisid kangelased, aga surra Teises maailmasõjas!”) ja nende lesed olid mehevonna terrori tõttu majast kärmelt jalga lasknud pärast seda, kui too oli nad siiski rahaga üle külvanud, et nad ta rahule jätaksid. Kuid nad olid jõudnud sisustada vastuvõturuumid ja mõned magamistoad, tehes sellest niigi veidrast majast erakordse õuduse: üks oli lasknud teha Maroko kaminad, teine lisanud hispaanialikkust ja Sandra (kelles oli tekkinud kirg kreeka kunsti vastu) oli paigutanud sinna marmorpostid, nii et lõpuks ei söandanud keegi seda ruumi isegi pildistada.

Sandra oli omakorda La Cressonnade'i lähedalt külast leidnud skulptori, kes oli seni piirdunud surnuaia hauakujukeste valmistamisega, ja pühendanud ta ootamatult Kreeka ja Rooma iidsele kunstilma, nii et mehel tuli Sandra juhtnööride järgi ja eri dimensioonides kopeerida Milose Venus ja Samothrake Nike – tööd, mille Sandra oli paigutanud nende hiigelsuurde salongi, kus need nüüd väljakutsuvalt ja etteheitvalt seisisid. Sarnanedes ise ka rohkem skulptuuri kui inimesega, võinuks priske, toekas ja igas olukorras kõigutamatu Sandra Cresson jäädagi hommikust õhtuni nende kujude keskele, millest ei eristanud teda miski peale rõivaste.

„Näed siis, minu naine ka siin, kogu kupatus koos!” hüüatas Henri ja kiskus kaelast alandava salli.

„Ma ei mõista, miks see teid imestama paneb,” karjatas Marie-Laure.